

950-ліття смерті князя Ярослава Мудрого

Матеріал приготувала Подруга Леся Цебрій-Раго

Ярослав Мудрий

Хто це був Ярослав?

Він був український князь, який правив розумно і справедливо. За це, що він був такий розумний, його український нарід назвав "Мудрим". Княгиня Ольга була пра-бабцею Ярослава.

Що сталося коли його батько помер?

Батько Ярослава Мудрого називався Володимир Великий. Коли він помер, він залишив своє князівство своїм синам. Але їх було аж шість! Сини мали разом володіти князівством.

Син Борис мав перебрати владу і бути князем у Києві, але його брат Святополк хотів бути найважливішим князем. Він почав воювати з своїми братами. Він навіть забив трьох своїх братів щоби володіти усією державою сам.

Коли Ярослав довідався, що Святополк зробив, він зібрав велике військо і пішов на Київ щоби покарати Святополка. Хоча Святополк закликав поляків щоби йому допомогли, він програв і мусів втікати. Він ніколи не повернувся назад в Україну.

Після того коли Ярослав прогнав Святополка, він разом із своїм наймолодшим братом Мстиславом володів Україною. Вони на це разом погодилися і дружно жили. Ярослав був володарем правобіч Дніпра, а Мстислав став володарем лівобіч Дніпра.

Коли Мстислав помер, не залишаючи дітей, Ярослав став князем усієї України.

Як володів Ярослав?

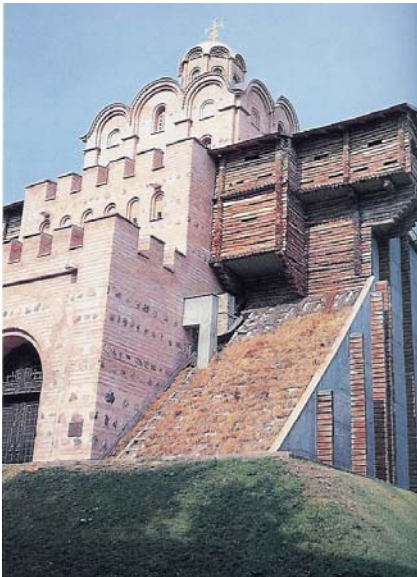
Коли Ярослав правив Україною, він нагадував всім свого батька – Володимира Великого. Україна в тих часах була багато більшою, ніж сьогодні.

Ярослав дуже дбав про українців і хотів щоби вони жили в згоді і доброті. Він побудував нові города (міста) і поширив границі України.

Князь Ярослав днями й ночами читав книги і хотів поширити освіту на Україні. Він будував церкви, а при них заводив школи, і в той спосіб ширив цю освіту. Перші монастирі були започатковані в Києві за часів Ярослава. Він наказав перекласти церковні книги на слов'янську мову. (В тих часах вчені люди писали і читали по слов'янськи.) Ці книги були тоді виставлені у книгозбірні (бібліотеці) при церкві св. Софії в Києві.

Яке місто було столицею його князівства?

Столицею було місто Київ. В тих часах Україна мала інакше ім'я – вона називалася Київська Русь.

У місті Києві було аж 400 церков і тому називали це місто "Золотоверхним" – бо з далека блищалися золоті бані церков у сонці.

Ярослав збільшив місто Київ, бо місто вже не мало досить місця для всіх мешканців. Навколо міста він побудував великі і сильні вали і мури. До Києва можна було заїхати аж з трьох сторін через ворота-брами. Найславніші брами називалися Золоті Ворота.

Якщо Ви поїдете до Києва, Ви ще можете побачити частину цих воріт, бо вони залишилися там і до сьогодні.

З ким воював князь Ярослав?

Ярослав воював з дикими ордами які називалися печеніги, про яких Ви вже читали, коли вчилися про життя Княгині Ольги.

Яку славну церкву побудував Ярослав?

На великому полі де Ярослав побив печенігів, він побудував велику церкву і назвав її Собор Святої Софії. Вона була найгарнішою церквою у Києві. Ця чудова церква ще далі стоїть і сьогодні.

Чому ми називаємо Ярослава "Мудрим"?

У тих часах закони не були записані у книжках і їх було тяжко пам'ятати. Тому часом суд не був справедливий.

Ярослав вирішив списати усі закони в одну книжку. Цим способом всі суди могли однаково і справедливо судити. Ця книжка називалася "Руська Правда".

З цієї книжки видно, що українці мали добре серце, бо не було кари смерті. За всякий злочин можна було заплатити кару грішми. Але якщо хтось вкрав коня або підпалив хату, тоді він дістав найтяжчу кару - його виганяли з України.

Чи Україна мала зв'язки з Європою?

Вістка про Ярослава, про його доброту і розум поширилася по усій Європі, і тому Ярослав міг створити зв'язки з славними європейськими державами. Його жінка була дочкою шведського короля, а його сини і дочки віддалися за королів і князів різних славних країн. Київська Русь мала родинні зв'язки з Норвегією, Угорщиною, Грецією та іншими країнами.

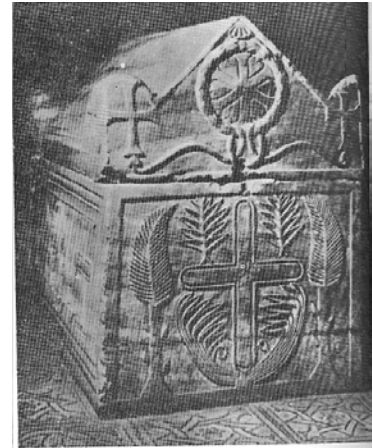
Дочка його Анна вийшла заміж за французького короля і навіть правила Францією після смерти чоловіка - короля Генріха I.

А Н Н Р З Н Н А

(Тідпис Анни Ярославни)

Що сталося коли Ярослав помер?

Коли Ярослав помер, його поховали у Києві у Софійському Соборі у домовині зробленої з твердого каменя (який називається мармур). За його життя ця домовина була ванною в якій Ярослав купався. Цю домовину ще й нині можна там побачити у соборі.

Хоча Ярослав був мудрий, він зробив одну помилку. Коли він умирав, він дав наказ поділити українську землю між своїми синами. А було їх аж п'ять! Перед смертю він просив своїх синів щоби вони жили в згоді.

Але Ви можете самі собі уявити, що тоді сталося.

Як українці шанують пам'ять князя Ярослава Мудрого?

Українці далі пам'ятають і поважають славу Київської Русь.

Українські дві гривні (українські гроші) зображують постать Ярослава Мудрого.

1999 року українська пошта видала поштовий значок, а в 2001 році український банк видав пам'ятну монету (10 гривень). Значок і монета є присвячені великому князю київському Ярославу Мудрому.

Також в 1995 році президент України Леонід Кучма заснував "Орден князя Ярослава Мудрого". Цей орден нагороджується громадянинові за спеціальні заслуги. Указ пише, що цей орден є за "видатні особисті заслуги перед українською державою". Цей орден має п'ять ступенів. Перший ступень є найвищий.

Девіз на ордені "Мудрість, честь, слава".

(Орден першого ступеня)

Якщо Ви зацікавлені, можна прочитати про поштовий значок, цю монету і орден у додаткових матеріалах.